

साण्ड *a.* Uncastrated.

सात् *ind.* A Taddhita affix added to a word to show that something is completely changed into the thing expressed by that word, or that it is left at the complete disposal or control of that thing; भस्मसात् भू 'to be completely reduced to ashes'; अग्निसात् कृत्वा *M.* 5; भस्मसात् कृतवतः पितृद्विषः पात्रसाच्च बहुधां ससागराम् *R.* 11. 86; विभज्य मेरुर्न यदर्थिसात् कृतः *N.* 1. 16; so ब्राह्मणसात्, राजसात् &c.; *Śi.* 14. 36.

सात *p. p.* 1 Given. -2 Destroyed. -तम् Pleasure, delight.

सातत्यम् Continuity, permanence; सातत्येनैव चेतोविषय-मवतरत् पातु पीताम्बरस्य *Viṣṇupāda.* *S.* 21.

सातला 1 See सतला. -2 A soap-tree (*Mar.* शिकेकाई).

सातवाहनः *N.* of king Śālivāhana.

सातिः *f.* 1 Giving, a gift, donation. -2 Gaining, obtaining. -3 Help. -4 Destruction. -5 End, conclusion. -6 Sharp or acute pain. -7 Cessation. -8 Wealth.

सातिशय *a.* Excessive, excellent; ज्वालाश्रियं सातिशयां दधन्ति *Bk.* 2. 2.

सातिना A black variety of skin (चर्मजाति); *Kau.* *A.* 2. 11.

सातीनः, -सातीनकः, -सातीलकः Pease.

सात्मीभावः Conduciveness.

सात्म्य *a.* Wholesome, agreeable to nature. -त्म्यः 1 Suitableness. -2 Habit, habitation, diet. -त्म्यम् = सरूपता *q. v.*; तृपाश्रैद्यादयः सात्म्यं हरेस्तच्चिन्तया ययुः *Bhāg.* 7. 10. 40.

सात्त्विक *a.* (-की *f.*) [सत्त्वगुणेन तत्कार्येण मनसा वा निर्वृत्तः उक्] 1 Real, essential. -2 True, genuine, natural. -3 Honest, sincere, good. -4 Virtuous, amiable. -5 Vigorous. -6 Endowed with the quality *Sattva* (goodness). -7 Belonging to or derived from the *Sattva* quality; ये चैव सात्त्विका भावाः *Bg.* 7. 12; 14. 16. -8 Caused by internal feeling or sentiment (as of love), internal; तद्भूरिसात्त्विकविकारमपास्तधैर्यमाचार्यकं विजयि मान्मथमाविरासीत् *Mā.* 1. 26. -कः 1 An external indication of (internal) feeling or emotion, one of the kinds of *Bhavas* in poetry; (these are eight: स्तम्भः स्वेदोऽथ रोमाञ्चः स्वरभङ्गोऽथ वेपथुः । वैवर्ण्यमश्रुप्रलय इत्यष्टौ सात्त्विकाः स्मृताः ॥ see *S. D.* 164 also. -2 A *Brahmana*. -3 *N.* of Brahman. -4 An autumn night. -कम् An oblation (without pouring water). -की *N.* of *Durgā*.

सात्यकिः *N.* of a Yādava warrior, who acted as charioteer to Kṛiṣṇa, and took part with the Pāṇḍavas in the great war.

सं. इ. को... २०९

सात्यवतः, -सात्यवतेयः A metronymic of the sage *Vyāsa*.

सात्वत् *m.* 1 A follower, worshipper (of Kṛiṣṇa &c.); सूत जानामि भद्रं ते भगवान् सात्वतां पतिः *Bhāg.* 1. 1. 12. -2 A man of the Yādava tribe.

सात्वतः 1 *N.* of Viṣṇu; *Mb.* 14. 52. 49. -2 Of *Balarāma*. -3 The son of an outcast *Vaiśya*; *Ms.* 10. 23. -ताः (*m. pl.*) *N.* of a people; सुचिरं सह सर्वसात्वतैर्भव विश्वस्ताविलासिनीजनः *Śi.* 16. 14. -*a.* 1 Belonging to सात्वत, *Vaiṣṇava*; तन्त्रं सात्वतमाचष्ट नैष्कर्म्यं कर्मणां यतः *Bhāg.* 1. 3. 8. -2 A devotee (भक्त); सद्योऽन्तर्हृदये नित्यं मुनिभिः सात्वतैर्वृतः *A. Rām.* 1. 2. 17. -3 Belonging to Pāncharātra; सात्वतं विधिमास्थाय *Mb.* 12. 335. 19.

सात्वती 1 *N.* of one of the four dramatic styles; see *S. D.* 416. -2 *N.* of the mother of Śiśupāla; न द्वये सात्वतीसूनुर्न्यमहमपराभ्यति *Śi.* 2. 11.

सादः [सद्-घञ्] 1 Sinking, settling down. -2 Exhaustion, weariness; उदितोरसादमतिवैपथुमत् *Śi.* 9. 77. -3 Leanness, thinness, emaciation; शरीरसादादसमप्रभूषणा *R.* 3. 2. -4 Perishing, decay, loss, destruction, cessation; गतिविभ्रमसादनीरवा *R.* 8. 58; *Nalod.* 3. 24. -5 Pain, torment. -6 Clearness, purity. -7 Going, motion.

सादनम् 1 Wearying, fatiguing. -2 Destroying; क्रोधलोभौ भयं दर्प एतेषां सादनाच्छुचिः *Mb.* 12. 213. 1. -3 Exhaustion. -4 A house, dwelling; तस्मात्त्वां पूर्वमेवाहं नेताऽथ यमसादनम् *Mb.* 3. 39. 10. -नी 1 Exhaustion, decay, fatigue. -2 The plant कटुकी.

सादिः [सद्-ङ् Uṇ. 4. 186] 1 A charioteer. -2 A warrior. -3 A dispirited person. -4 Air, wind.

सादित *p. p.* 1 Made to sit down. -2 Depressed, dispirited. -3 Worn, exhausted; प्रसेहिरे सादयितुं न सादिताः *Ki.* 14. 57. -4 Destroyed, exterminated; समासदत् सादितदैत्यसंपदः *Śi.* 1. 11. -5 Wasted, decayed.

सादिन् *a.* [सद्-णिनि] 1 Sitting down. -2 Exhausting, destroying &c. -3 Any one sitting or riding on; प्रतिप्रहाराक्षममश्वसादी *R.* 7. 47. -*m.* 1 A horseman; ततो रथद्विपभटसादिनायकैः कराल्या परिवृत आत्मसेनया *Bhāg.* 10. 71. 14. -2 One riding on an elephant or seated in a car. -3 A charioteer; ततो वररथारूढाः कुमारः सादिभिः सह *Mb.* 1. 138. 8.

सादृश्यम् 1 Likeness, resemblance, similarity; सन्ति पुनर्नामधेयसादृश्यानि *Ś.* 7; तवाक्षिसादृश्यमिव प्रयुञ्जते *Ku.* 5. 35; 7. 16; *R.* 1. 40; 15. 67. -2 A likeness, a portrait, an image; मत्सादृश्यं विरहतनु वा भावगम्यं लिखन्ती *Me.* 87.

साद्य *a.* New; मौलसाद्यसुभेदाभ्यां सारासारं पुनर्द्विधा *Śukra.* 4. 870.

साद्यन्त *a.* Entire, whole, complete.